

RECHTER JAN VAN DER DOES

De bijstand van mr. Jantine Neimeijer

Toen de verdachte werd binnengeleid, begroette mr. Jantine Neimeijer hem met drie zoenen. Het tafereel werd aangevaard door de parketwachten, door de griffier, de officier van justitie, en de rechter, en zij was zich zichtbaar bewust van alle aandacht.

‘Ik ken hem al twintig jaar’, merkte ze op, ‘hij is één van mijn eerste cliënten’.

Dat verklaarde alles.

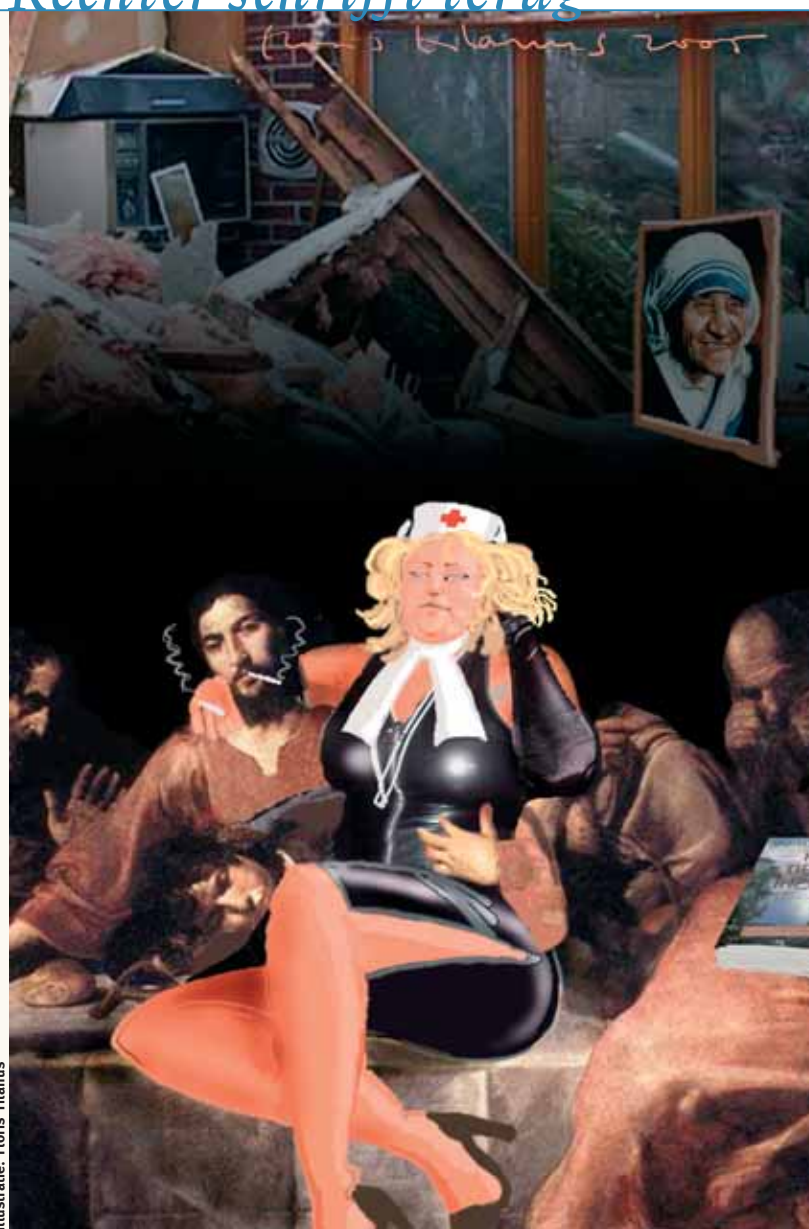
Mr. Neimeijer is blond van haar en breed van heupen. Alles aan haar is nadrukkelijk. Als zij het woord voert tikt zij met de rechterhand op de lessenaar, terwijl zij de andere hand steun laat zoeken op de linkerheup. Hand en heup komen elkaar tegemoet, waardoor het zwaartepunt van het lichaam wat naar links helt. Ooit moet zij hebben besloten dat zij niet in de wieg is gelegd voor het tellen van calorieën.

Ze spreekt met een zware stem, regelmatig onderbroken door een terugkerende kuch, waardoor ook de luisteraar het uiteindelijk benauwd krijgt. Soms zuigt ze hoorbaar de lucht naar binnen, alsof ze beslag wil leggen op alle aanwezige zuurstof. Dat is een karaktertrek van haar: beheersen, overheersen, invloed uitoefenen. Ook de begroeting van de verdachte was eerder een bepaling van eigen orde dan een uiting van affectie.

Zij koestert haar cliënten, als waren het haar eigen kinderen. Daardoor weet zij levenslange contacten op te doen, soms met diverse leden van eenzelfde gezin.

Waar bijstand in civiele zaken het uiteindelijk moet hebben van juridische argumenten, komen in strafzaken sommige advocaten jarenlang weg met een mengelmoes van psychologie en new age, maatschappelijk werk en mantelzorg, gezond verstand en persoonlijke betrokkenheid, hier en daar gelardeerd met een juridische kwalificatie. Het levert een beeld op van wat in overlijdensadvertenties wel ‘markante persoonlijkheid’ heet.

De verdachte was midden in de nacht aangetroffen op een bouwplaats waar hij sloopmateriaal had verzameld en meegenomen. Het zwaartepunt van de verdediging lag in de vraag of de politie geen betere dingen te doen had. ‘Sloopmateriaal, meneer de rechter, het woord zegt het al, het is overbodig spul, het ligt er voor de liefhebber, ik zou zeggen: het ligt te raap, iedereen mag het hebben, wij juristen zeggen, het is res nullius, en nu gaat de politie over tot aanhouding, en, wat voor mijn cliënt helemaal een kafkaïaanse ervaring is, de officier gaat ook nog eens tot vervolging over.’

Illustratie: Floris Tilanus

Elk zelfstandig naamwoord werd bekrachtigd door een tik op de lessenaar en door een bevestigende knik van haar cliënt.

Er volgde nog wat uitweidingen over de verslaving van een zoon-
tje en de benardheid der financiën, waarna, ‘helemaal subsidiair’, de raadvrouw pleitte voor schuldigverklaring zonder straf. Het leek een natuurlijk einde van haar betoog, maar zij hield rekening met nieuwe invallen. ‘Dit was het zo ongeveer, meneer de voorzitter, als mij nog iets te binnen valt, dan zeg ik het wel.’

Zij haalde de hand uit haar zij, en ging zitten, op het puntje van haar stoel, alert als een gans op eieren.

De zaak kwam vanwege een formaliteit tot vrijspraak.

Halverwege de uitspraak, toen duidelijk werd welke wending de zaak zou krijgen, sprong mr. Neimeijer op. ‘Hoera, hoera’, riep zij, en even was ik bang dat zij mij in haar euforie zou omhelzen. Maar ze werd overvallen door een vreselijke hoestbui, waarvan zij zich met hoogrode kleur trachtte te herstellen. De uitbarsting van haar geluiden vulde de ruimte tot aan de nok.

De mededeling dat de officier twee weken de tijd had voor hoger beroep, kwam niet verder dan de punt van mijn tafel. ●